

Všeobecná prevence rizikového chování v on-line prostředí s peer efektem

Základní informace o programu

Úroveň provádění: všeobecná primární prevence

Oblast zaměření: rizikové chování v on-line prostředí

Cílová skupina: děti ve věku 5–15 let (MŠ, ZŠ a nižší stupeň gymnázií)

Forma: interaktivní programy s peer efektem

Délka programu: 30 minut (MŠ), 2–3 vyučovací hodiny (ZŠ, gymnázia)

Poskytovatel: Linkin Sphere, z. s.

Náročnost programu: střední, vyžaduje interaktivní zapojení účastníků

Metodická podpora: pravidelné školení, supervize, intervize, sebereflexe a hospitace lektorů, spolupráce s odborníky v oblasti prevence a kybernetické bezpečnosti

Pomůcky: PC a projektor, prezentace, fixy, papíry, metodické materiály

Evaluace: zpětnovazební dotazníky pro žáky, pedagogy a školní koordinátory prevence

Cena programu: 1 800 Kč (MŠ), 2 800 Kč (2 vyuč. hod.), 3 800 Kč (3 vyuč. hod.)

Popis programu (perex)

Program pomáhá dětem a dospívajícím bezpečně se pohybovat v digitálním světě. Zaměřuje se na témata jako kyberšikana, kybergrooming, sexting, online podvody a digitální wellbeing. Výjimečnost programu spočívá ve využívání peer efektu – lektoři jsou proškolení studenti středních škol, kteří jsou věkově blízcí cílové skupině. Lektoři, stejně jako žáci, vyrůstají obklopeni technologiemi, sdílí podobné zkušenosti a na internetu sledují podobný obsah. V rámci on-line světa si tak žáci s lektory velmi dobře rozumí. Program je interaktivní a zahrnuje diskuse, skupinové aktivity a reflexi. Pedagogové se účastní jako pozorovatelé a mohou následně na programy navázat ve výuce.

Východiska programu

Program vychází z obecně uznávaných zásad efektivní primární prevence, které kladou důraz na interaktivitu a aktivní zapojení účastníků, kontinuitu a přizpůsobení cílové skupině.

Cíle programu

- pomoci dětem vyhnout se nebezpečím internetu;
- poskytnout dětem potřebné znalosti o hrozbách a možnostech ochrany v kyberprostoru;
- upevnit schopnosti dětí potřebné pro bezpečný pohyb v on-line prostředí;
- omezit pravděpodobnost vzniku a rozvoje rizikového chování v on-line prostředí u dětí;
- pomáhat k rozvoji digitální gramotnosti u dětí;
- vést děti ke smysluplnému a bezpečnému používání digitálních technologií;
- seznámit děti s pomáhajícími institucemi, kam je možné se v případě problému obrátit a požádat o pomoc (např. Linka bezpečí, Policie ČR, psycholog);

Cílová skupina

- předškoláci v MŠ a žáci ZŠ a nižšího stupně gymnázií ve věku 5–15 let
- působnost: celá ČR, převážně Praha a Středočeský kraj

Časová struktura

Programy jsou různě dlouhé, podle věku dětí:

- MŠ: 30–40 minut
- 1. – 2. třída ZŠ: 2 vyučovací hodiny
- 3. – 9. třída ZŠ a gymnázia: 3 vyučovací hodiny

Každý program zahrnuje úvodní seznámení, interaktivní aktivity, diskusi a závěrečnou reflexi.

Obsah programu

Program se zaměřuje na čtyři klíčová témata:

1. **Kyberšikana** – Co to je, jak ji rozpoznat a řešit.
2. **On-line predátoři** – Jak chránit své osobní údaje a poznat sexuálního predátora.
3. **Digitální wellbeing** – Vliv digitálních technologií na zdraví a vztahy.
4. **Bezpečnost on-line** – Jak se chránit před podvodem, hackery a manipulací.

Programy jsou založeny na interaktivních metodách, včetně diskusí, modelových situací, práce ve skupinách a reflexe.

Personální nároky

Externí tým: Garanti programu, supervizor a metodik

Interní tým: Vedoucí organizace, koordinátor a lektoři programu

Programy jsou vždy vedeny dvojicí lektorů – jeden zkušenější lektor (starší student SŠ nebo VŠ) a jeden mladší lektor (student SŠ), aby byla zajištěna odborná úroveň programu a zároveň zachován peer efekt. Všichni lektori absolvují odborné školení v rozsahu 75 hodin a pravidelnou supervizi.

Kontraindikace (omezení)

Nastanou-li následující skutečnosti není možné program realizovat:

- na programu není přítomný pedagogický dohled;
- neproběhla úvodní konzultace lektorů s pedagogem;
- třída vykazuje zvýšenou míru výskytu rizikového chování;
- ve třídě je vážně narušený kolektiv (např. šikana v pokročilé fázi);
- žáci mají výrazné výchovné potíže nebo jsou v odporu vůči programu;
- došlo k překročení kapacity programu (tj. 30 osob).

Předčasné ukončení programu lektori předem konzultují s přítomným pedagogem a zároveň o této skutečnosti informují vedoucího. Nejpozději do 15 dní obdrží škola závěrečnou zprávu popisující průběh programu a důvody předčasného ukončení.

Evaluace

Hlavním nástrojem evaluace je dotazníkové šetření, do kterého se zapojují žáci, pedagogové i školní koordinátoři prevence. Dotazník obsahuje kvantitativní (škála 1–5) i kvalitativní (otevřené) otázky. Data jsou sbírána prostřednictvím papírových dotazníků a následně digitálně vyhodnocena. Výsledky uvádíme v Evaluační zprávě programu.

Materiální požadavky

Zajišťuje škola: PC a projektor

Zajišťuje poskytovatel: prezentace, fixy, papíry, metodické materiály

Prostorové požadavky

Programy se konají v prostorách škol, optimálně v klasických učebnách umožňující volný pohyb všech účastníků.

Požadavky na supervizi

Lektoři absolvují pravidelnou týmovou, případovou a metodickou supervizi vedenou odborným supervizorem. Setkání probíhají pravidelně 5krát za rok v délce 3 hodin, případně častěji podle potřeby.

Ověření efektivity programu

Program získal v červenci 2023 kladné vyjádření Pražského centra primární prevence (číslo 05/2023).

Návaznosti / vhodné kombinace

Program lze kombinovat s dalšími preventivními aktivitami zaměřenými na bezpečné chování v online prostředí, školními projekty v oblasti mediální výchovy a digitální gramotnosti a přednáškami pro rodiče.

Formy podpory

- Programy všeobecné primární prevence pro žáky
- Programy pro rodiče
- Odborné konzultace pro školy a pedagogy
- Síťování a spolupráce se školami a odborníky

Realizátor

Linkin Sphere, z. s.

Ředitelka: Diana Burdová

Tel.: 605 849 097

E-mail: office@linkins.org

Web: www.linkins.org